

3.3.2017

YTTRANDE

från utskottet för kultur och utbildning

till utskottet för rättsliga frågor

över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp
(COM(2016)0595 – C8-0380/2016 – 2016/0279(COD))

Föredragande av yttrande: Angel Dzhambazki

PA_Legam

KORTFATTAD MOTIVERING

Marrakechfördraget antogs 2013 av Världsoorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo) och har undertecknats av över 60 länder, häribland Europeiska unionen. Dess huvudsakliga syfte är att skapa ett antal obligatoriska undantag och inskränkningar till förmån för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp. De undantag och inskränkningar i fråga om upphovsrätt som ska införas av alla undertecknande parter kommer att tillåta kopiering, spridning och tillhandahållande av publicerade verk i format som utformats för att vara tillgängliga för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp samt tillåta gränsöverskridande utbyte av dessa verk. Detta utbyte utgör syftet med den föreliggande förordning som kommissionen föreslagit.

Förslaget ändrar Europeiska unionens regelverk i enlighet med Marrakechfördraget. Följden kommer att bli att unionens skyldigheter genomförs enligt fördraget vad gäller utbyte av exemplar i tillgängligt format mellan unionen och tredjeländer som är parter i Marrakechfördraget, till förmån för berättigade personer.

Föredraganden av yttrandet stöder kommissionens förslag och förlitar sig på att det är rätt väg att gå för att uppfylla de skyldigheter som undertecknats av unionen. Han föreslår dessutom några ändringar som syftar till att bättre anpassa kommissionens förslag till själva Marrakechfördraget, nämligen i den del där definitionerna förklaras – vilka är de berättigade personerna, vad innebär exemplar i tillgängligt format och, i synnerhet, vilka är de godkända organ som distribuerar, överför och tillgängliggör exemplar i tillgängligt format till de berättigade personerna.

Vidare anser föredraganden att det är oerhört viktigt att betona att en export av dessa exemplar inte bör leda till kommersiell verksamhet och att de tillägg som föreslås i detta sammanhang har till syfte att ge de godkända organ som är baserade i en medlemsstat rättssäkerhet i samband med gränsöverskridande verksamhet med tredjeländer.

Kommissionens förslag innebär att en översyn av förordningen ska göras tidigast fem år efter att den trätt i kraft. Föredraganden insisterar på att översynen görs tidigare (inom fem år) med tanke på att kommissionen inte gjort någon konsekvensbedömning av den sociala och ekonomiska inverkan som denna förordning kan ha.

Slutligen vill föredraganden understryka att alla förslag har formulerats i enlighet med Marrakechfördraget.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott beakta följande ändringsförslag:

Ändringsförslag 1

Förslag till förordning Skäl 1a (nytt)

1a. *Enligt artikel 26 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (konventionen) är integrering av personer med funktionshinder en skyldighet.*

Ändringsförslag 2

Förslag till förordning Skäl 2a (nytt)

2a. *När nödvändiga åtgärder vidtas för att möjliggöra gränsöverskridande utbyte av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster med tredjeländer som är parter i Marrakechfördraget, bör medlemsstaterna fullgöra sina skyldigheter och ha rätt att utöva sina rättigheter enligt Bernkonventionen, avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter och Wipos fördrag om upphovsrätt, i linje med artikel 11 i Marrakechfördraget, som gör det möjligt för de fördragsslutande parterna att begränsa inskränkningar av eller undantag för rättigheter i vissa fall som inte strider mot normalt utnyttjande av verken och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.*

Motivering

Syftet med detta skäl är att upprepa vikten av det internationella fördragets skyldigheter och formuleringen är hämtad från Marrakechfördraget.

Ändringsförslag 3

Förslag till förordning Skäl 4a (nytt)

4a. För att främja exporten av exemplar i tillgängligt format och ursprungligt tillgängliga publikationer, dvs. publikationer som producerats av rättsinnehavare i tillgängligt format, bör en gemensam tillgänglig databas online inrättas i Europeiska unionen. Denna databas bör vara allmänt tillgänglig från tredjeländer som är parter i Marrakechfördraget. För att underlätta importen av samma publikationer är det viktigt att denna databas är kompatibel med databasen ABC TIGAR (Trusted Intermediary Global Accessible Resources) från Wipo.

Motivering

Det nya skälet uppmanar kommissionen att underlätta informationsutbytet genom att ge tredjeländer som är parter i Marrakechfördraget tillgång till den databas som avses i direktiv [...]. Detta nya initiativ bör bygga på och vara fortsatt kompatibelt med den världsomfattande databas som utvecklats av Accessible Book Consortium och som Wipo är värd för.

Ändringsförslag 4

Förslag till förordning Skäl 5

5. För att förbättra tillgången till exemplar i tillgängligt format och för att förhindra olaglig spridning av verk eller andra alster, **bör** godkända organ som ägnar sig åt att sprida eller tillgängliggöra exemplar i tillgängligt format **uppfylla vissa skyldigheter**.

5. För att förbättra tillgången till exemplar i tillgängligt format och för att förhindra olaglig spridning av verk eller andra alster, **är det mycket viktigt att medlemsstaterna underlättar överenskommelsen om riktlinjer för bästa praxis mellan representativa grupper av godkända organ, som ägnar sig åt att producera, sprida eller tillgängliggöra exemplar i tillgängligt format, och användare samt rättsinnehavare.**

Ändringsförslag 5

Förslag till förordning Artikel 2 – led 1

Kommissionens förslag

(1) verk *eller* andra alster: ett verk i form av *böcker, tidskrifter, tidningar, magasin* eller *andra skrifter*, även notblad och tillhörande illustrationer, i alla medier, inbegripet i ljudformat, till exempel ljudböcker, som skyddas av upphovsrätt eller närstående rättigheter och som lagligen publicerats eller på annat sätt gjorts tillgängliga för allmänheten,

Ändringsförslag

(1) verk *och* andra alster: ett verk *är litterära, akademiska eller konstnärliga verk* i form av *text, tecken och/eller tillhörande illustrationer*, även notblad och tillhörande illustrationer, i alla medier, inbegripet i ljudformat, till exempel ljudböcker, som skyddas av upphovsrätt eller närstående rättigheter och som lagligen publicerats eller på annat sätt gjorts tillgängliga för allmänheten *i böcker, e-böcker, journaler, tidskrifter, tidningar, magasin eller andra skrifter, och i någon mediaform, inklusive ljudfil, såsom ljudböcker och radiosändningar,*

Motivering

Syftet med ändringsförslaget är att revidera den definition av ”verk” som kommissionen föreslagit i ljuset av Marrakechfördraget som gör en distinktion mellan litterära eller konstnärliga verks ”innehåll” och deras ”medium”.

Ändringsförslag 6

Förslag till förordning Artikel 2 – led 2 – inledningen

Kommissionens förslag

(2) berättigad person:

Ändringsförslag

(2) berättigad person, *oberoende av annan funktionsnedsättning, något av följande:*

Motivering

Tillägget anpassar definitionen av ”berättigad person” till Marrakechfördraget. Det bör avse alla led a, b, c och d i artikel 2 led 2.

Ändringsförslag 7

Förslag till förordning Artikel 2 – led 2 – led c

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(c) en person som har perceptions- eller lässvårigheter, bland annat dyslexi, och därmed inte kan läsa tryckta verk i samma utsträckning som en person *utan en sådan skada* eller *sådant funktionshinder*, eller

(c) en person som har perceptions- eller lässvårigheter, bland annat dyslexi, och därmed inte kan läsa tryckta verk i samma utsträckning som en person *som inte är blind, synsvag* eller *har annat läshandikapp*, eller

Motivering

Ändringen i den engelska versionen från "disability" till "impairment" berör inte den svenska versionen på samma sätt. Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning härrör "funktionsnedsättning" och "funktionshinder" från samspel mellan personer med funktionsnedsättningar och hinder som är betingade av attityder och miljön, vilka motverkar deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra (punkt e i ingressen). Det är således dessa hinder som hindrar människor, inte deras funktionsnedsättning eller andra funktionsförmågor. Funktionshinder passar därför bättre här.

Ändringsförslag 8

Förslag till förordning Artikel 2 – led 2 – led d

Kommissionens förslag

(d) en person som på annat sätt, på grund av *fysisk funktionsnedsättning*, inte kan hålla eller hantera en bok eller fokusera eller röra ögonen i den utsträckning som normalt sett krävs för att kunna läsa.

Ändringsförslag

(d) en person som på annat sätt, på grund av *fysiskt funktionshinder*, inte kan hålla eller hantera en bok eller fokusera eller röra ögonen i den utsträckning som normalt sett krävs för att kunna läsa.

Ändringsförslag 9

Förslag till förordning Artikel 2 – led 3

Kommissionens förslag

(3) exemplar i tillgängligt format: ett exemplar av ett verk eller annat alster i en alternativ metod eller i en alternativ form, som ger en berättigad person tillgång till verket eller alstret, inklusive tillåter den berättigade personen att få tillgång lika enkelt och bekvämt som en person utan synskada eller något av de funktionshinder

Ändringsförslag

(3) exemplar i tillgängligt format: ett exemplar av ett verk eller annat alster, *framlagt på ideell grund* i en alternativ metod eller i en alternativ form, som ger en berättigad person tillgång till verket eller alstret, inklusive tillåter den berättigade personen att få tillgång lika enkelt och bekvämt som en person utan synskada eller

som avses i punkt 2,

något av de funktionshinder som avses i punkt 2,

Motivering

Det är viktigt att understryka de icke-kommersiella aspekterna av exemplaren, något som även förtydligar definitionen av de godkända organen och deras verksamhet på ideell grund.

Ändringsförslag 10

Förslag till förordning Artikel 2 – led 4

Kommissionens förslag

(4) godkänt organ: **en organisation** som på ideell grund **tillhandahåller** utbildning, undervisning, anpassad läsning eller tillgång till information för berättigade personer som **sin huvudsakliga verksamhet eller** som en av sina **huvudsakliga** verksamheter eller **som ett uppdrag i allmänhetens intresse**.

Ändringsförslag

(4) godkänt organ: **ett organ** som **godkänts eller erkänts av den medlemsstat där det upprättats för att** på ideell grund **tillhandahålla** utbildning, undervisning, anpassad läsning eller tillgång till information för berättigade personer. **Det inbegriper också en statlig institution eller ideell organisation som tillhandahåller samma tjänster till berättigade personer** som en av sina **främsta** verksamheter eller **institutionella skyldigheter**.

Motivering

Ändringsförslaget syftar på att komplettera den definition av "godkänt organ" som föreslagits av kommissionen med hänsyn till definitionen i Marrakechfördraget som anger av vem dessa organ lagligen ska godkännas eller erkännas.

Ändringsförslag 11

Förslag till förordning Artikel 3 – punkt 1

Kommissionens förslag

Ett godkänt organ etablerat i en medlemsstat får till förmån för berättigade personer eller ett godkänt organ etablerat i ett tredjeland som är part i Marrakechfördraget distribuera, överföra eller tillgängliggöra ett exemplar i tillgängligt format som tillverkats enligt

Ändringsförslag

Ett godkänt organ etablerat i en medlemsstat får **på ideell grund** till förmån för berättigade personer eller ett godkänt organ etablerat i ett tredjeland som är part i Marrakechfördraget distribuera, överföra eller tillgängliggöra ett exemplar i tillgängligt format som tillverkats enligt

den nationella lagstiftning som antagits i enlighet med direktiv [...].

den nationella lagstiftning som antagits i enlighet med direktiv [...] **och under förutsättning att de ursprungliga godkända organen före spridning eller tillgängliggörande inte kände till eller har rimliga skäl att anta att exemplaret i tillgängligt format skulle användas för andra än berättigade personer.**

Motivering

Det är oerhört viktigt att betona att en export av dessa exemplar inte bör leda till kommersiell verksamhet. Den sista delen av texten utgör ett tillägg som utgår från en formulering i Marrakechfördraget som anses vara av vikt för detta stycke för att ge de godkända organ som är baserade i en medlemsstat rättssäkerhet i samband med gränsöverskridande verksamhet med tredjeländer.

Ändringsförslag 12

Förslag till förordning Artikel 4

Kommissionens förslag

En berättigad person eller ett godkänt organ etablerat i en medlemsstat får importera eller på annat sätt erhålla eller få tillgång till och därefter använda, i enlighet med den nationella lagstiftning som antagits i enlighet med direktiv [...], ett exemplar i tillgängligt format som har distribuerats, överförs eller tillgängliggjorts för berättigade personer och godkända organ, av ett godkänt organ i ett tredjeland som är part i Marrakechfördraget.

Ändringsförslag

En berättigad person eller ett godkänt organ etablerat i en medlemsstat får importera eller på annat sätt erhålla eller få tillgång till och därefter använda, i enlighet med den nationella lagstiftning som antagits i enlighet med direktiv [...], ett exemplar i tillgängligt format som har distribuerats, överförs eller tillgängliggjorts för berättigade personer och godkända organ, av ett godkänt organ i ett tredjeland som är part i Marrakechfördraget **under förutsättning att importen eller tillgången inte strider mot normalt utnyttjande av verken eller andra alster och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.**

Motivering

Texten utgår från en formulering i Marrakechfördraget.

Ändringsförslag 13

Förslag till förordning
Artikel 5 – punkt 1 – led a

Kommissionens förslag

(a) det säljer, överför och tillhandahåller exemplar i tillgängligt format endast till berättigade personer eller andra godkända organ,

Ändringsförslag

(a) det **på ideell grund** säljer, överför och tillhandahåller exemplar i tillgängligt format endast till berättigade personer eller andra godkända organ,

Ändringsförslag 14

Förslag till förordning
Artikel 5 – punkt 1 – led b

Kommissionens förslag

(b) det vidtar lämpliga åtgärder för att **motverka** olaglig kopiering, spridning, överföring och tillhandahållande av exemplar i tillgängligt format,

Ändringsförslag

(b) det vidtar lämpliga åtgärder för att **förhindra** olaglig kopiering, spridning, överföring och tillhandahållande av exemplar i tillgängligt format, **och agerar utifrån förtroendet att till fullo bemöta de berättigade personernas behov,**

Ändringsförslag 15

Förslag till förordning
Artikel 5 – punkt 1 – led c

Kommissionens förslag

(c) det visar vederbörlig aktsamhet vid, och dokumenterar, sin hantering av verk och andra alster och exemplar av dessa i tillgängligt format, och

Ändringsförslag

(c) det visar vederbörlig aktsamhet vid, och dokumenterar, sin hantering av verk och andra alster och exemplar av dessa i tillgängligt format, **samtidigt som de berättigade personernas personliga integritet respekteras i enlighet med artikel 6,** och

Motivering

Ett tillägg som utgår från en formulering i Marrakechfördraget som betonar den artikel som fastställer skydd av personuppgifter enligt unionslagstiftningen.

Ändringsförslag 16

Förslag till förordning Artikel 5 – punkt 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

2a. *Exemplaret i tillgängligt format ska användas exklusivt av berättigade personer och ska respektera integriteten hos originalverket eller andra alster, med vederbörlig hänsyn tagen till de ändringar som behövs för att göra verket tillgängligt i det alternativa formatet och till de berättigade personernas olika tillgänglighetsbehov.*

Motivering

Texten utgår från en formulering i Marrakechfördraget.

Ändringsförslag 17

Förslag till förordning Artikel 5 – punkt 2b (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

2b. *Medlemsstaterna ska främja informationsutbytet och bästa praxis mellan godkända organ för att effektivt främja tillgången till anpassade verk eller alster.*

Ändringsförslag 18

Förslag till förordning Artikel 7 – stycke 1

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Tidigast [fem år efter den dag då denna förordning ska börja tillämpas] ska kommissionen göra en utvärdering av denna förordning och lägga fram de huvudsakliga resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska

Senast [fem år efter den dag då denna förordning ska börja tillämpas] ska kommissionen göra en utvärdering av denna förordning och lägga fram de huvudsakliga resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska

ekonomiska och sociala kommittén,
eventuellt åtföljd av förslag till ändring av
denna förordning.

ekonomiska och sociala kommittén,
eventuellt åtföljd av förslag till ändring av
denna förordning.

Motivering

Med tanke på att kommissionen inte gjort någon konsekvensbedömning av den sociala och ekonomiska inverkan som denna förordning kan ha, anser föredraganden att en utvärdering bör göras allra senast fem år efter att förordningen trätt i kraft.

ÄRENDETS GÅNG I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Titel	Gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp
Referensnummer	COM(2016)0595 – C8-0380/2016 – 2016/0279(COD)
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 6.10.2016
Yttrande från Tillkännagivande i kammaren	CULT 6.10.2016
Föredragande av yttrande Utnämning	Angel Dzhabazki 14.11.2016
Antagande	28.2.2017
Slutomröstning: resultat	+: 29 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, John Procter, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Marc Joulaud, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Clare Moody

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

29	+
PPE	Andrea Bocskor, Marc Joulaud, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Sabine Verheyen, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Michaela Šojdrová
S&D	Silvia Costa, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Clare Moody, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Krystyna Lybacka
ECR	Andrew Lewer, Emma McClarkin, John Procter, Remo Sernagiotto
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Morten Løkkegaard
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
Verts/ALE	Jill Evans, Helga Trüpel
EFDD	Isabella Adinolfi
ENF	Dominique Bilde

0	-

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster